

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ &
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ NATURA 2000:

Περισσότερες και καλύτερες ευκαιρίες κατά την
προγραμματική περίοδο 2014-2020

21 Ιανουαρίου 2014 – Ξενοδοχείο ΑΜΑΛΙΑ Αθήνας

Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας
για χρηματοδότηση στις περιοχές Natura 2000
την περίοδο 2014-2020

Prioritised Action Framework

ΥΠΕΚΑ:

Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος &
Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων

Εισηγητής:

Ευάγγελος Παππάς

Ανάδοχοι:

ΟΙΚΟΜ-NCC-ΟΜΙΚΡΟΝ

Άξονες για την υλοποίηση

- Στις σημερινές συνθήκες οικονομικής ύφεσης και ανεργίας, ειδικά των νέων, η διατήρηση και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος πρέπει να αποτελέσει συνιστώσα της ανάπτυξης και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.
- Συνδυασμός της διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 με τις επιμέρους τομεακές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις. Δίδεται βαρύτητα μεταξύ άλλων στον πράσινο τουρισμό, στον πρωτογενή τομέα/ ύπαιθρο, καθώς και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Αποτελεί στόχο η ανεύρεση εναλλακτικών χρηματοδοτήσεων. Απαιτούνται καινοτόμες αντιλήψεις διαχείρισης των περιοχών, νέες δομές συνεργασίας δημόσιου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα καθώς και νέα εργαλεία και σχέδια χρηματοδότησης πέραν των δημοσίων πόρων.
- Το ΠΔΠ δεν αποτελεί μία μελέτη αλλά διαδικασία. Είναι σημαντική η προσέγγιση των μηχανισμών συντονισμού & υλοποίησης, των πολιτικών καθώς και των διαδικασιών παρακολούθησης & επανασχεδιασμού.
- Η διαδικασία της επικοινωνίας, συνεργασίας και διαβούλευσης αποτελεί κύριο άξονα. Βαρύτητα στους φορείς που έχουν άμεση εμπειρία υλοποίησης δράσεων φυσικού περιβάλλοντος (Υπηρεσίες, ΦΔΠ, ΜΚΠΟ).

Υλοποίηση έργου

ΦΑΣΗ I:
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ,
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (Μάρτιος 2014)

- A.** Εισαγωγική επισκόπηση του Δικτύου NATURA 2000.
- B.** Κατάσταση των τύπων οικοτόπων και ειδών.
- C.** Νομικές και διοικητικές προβλέψεις για τη διαχείριση των περιοχών NATURA 2000.
- D.** Τρέχουσα εμπειρία από τη χρήση των κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων.
- E.** Τρέχουσα εκτίμηση των χρηματοδοτικών αναγκών για τη διαχείριση της Natura 2000 στην επικράτεια.

Υλοποίηση έργου

ΦΑΣΗ II:

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (Ιούνιος 2014)

- F.** Στρατηγικές προτεραιότητες διατήρησης για τη Natura 2000 στην επικράτεια την περίοδο 2014-2020.
- F.1.** Τύποι οικοτόπων και είδη προτεραιότητας.
- F.2.** Άλλοι οικότοποι και είδη που καλύπτουν οι οδηγίες *(κυρίως αυτών με υψηλή ευθύνη διατήρησης)*.
- F.3.** Στρατηγικές προτεραιότητες σε σχέση με επενδύσεις (& ανάπτυξη) στις περιοχές Natura 2000:
- Πράσινος τουρισμός/ Θέσεις εργασίας/ Πρωτογενής παραγωγή.
 - Πολλαπλές οικοσυστημικές ωφέλειες.
 - Ενίσχυση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτή.
 - Ευκαιρίες για έρευνα, εκπαίδευση, επιμόρφωση ευαισθητοποίηση, προώθηση συνεργασιών (και διασυνοριακών) συνδεδεμένων με τη διαχείριση των περιοχών Natura 2000.

F1

F2

F3

G.1.a Γενικά Μέτρα

G.1.b Αγροτικοί και δασικοί οικότοποι και είδη

G.1.c Θαλάσσιοι & παράκτιοι οικότοποι και είδη

G.1.d Οικότοποι και είδη των υγροτόπων

G.2.a Διασφάλιση των ωφελειών από τα οικοσυστήματα

G.2.b Προώθηση αιεφόρου τουρισμού & απασχόλησης

G.2.c Προώθηση καινοτόμων προσεγγίσεων (πράσινες υποδομές, αιεφόρος ανάπτυξη και σχετικές επενδύσεις...

G.3 Συνοπτικός πίνακας μέτρων προτεραιότητας ανά τύπο οικοτόπου και είδος

Παρουσίαση μέτρων (G1-G2)

Είδος δράσης	Περιγραφή Μέτρου	Τόποι/είδη/οικότοποι στόχοι	Πιθανά χρηματοδοτικά μέσα

Παρουσίαση μέτρων (G3)

Τύπος οικοτόπου ή είδος	Κατάσταση διατήρησης	Πιέσεις και απειλές	Μέτρο Προτεραιότητας (από G1-G2)
6220	B	<ul style="list-style-type: none"> • Διαδοχή λόγω εγκατάλειψης των λειμώνων ... 	G1a-1, G2b-3

Άλλες χρηματοδοτήσεις

- Χρηματοδοτήσεις ιδιωτικών φορέων για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής σε προγράμματα Life.
- Χρηματοδοτήσεις ή χορηγίες διαφόρων ιδρυμάτων ή άλλων ιδιωτικών ή κοινωνικών φορέων.
- Αξιοποίηση πόρων και ανταποδοτικές υπηρεσίες μιας προστατευόμενης περιοχής και επαναφορά μέρους των κερδών στη διαχείριση.
- Οργάνωση και καλύτερη αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων μελετών και ιδιαίτερα των Ειδικών Οικολογικών Αξιολογήσεων.
- Οργάνωση της χρηματοδότησης αντισταθμιστικών μέτρων σε περιοχές Natura 2000.
- Τραπεζικά χρηματοδοτικά εργαλεία στη λογική π.χ. του Green Banking.
- Προγράμματα Business & Biodiversity π.χ. «Biodiversity technical assistance Units to promote Business Opportunity Plans» σε περιοχές Natura.

ημίστο το βιωσιμότητας Οικολογικών Μονάδων» σε περιοχές Natura.

➤ υποστηρίχθηκε η δημιουργία σε περιοχές Natura π.χ. «Biodiversity technical assistance

Επιλέξιμες δράσεις διαχείρισης (επιλογή)

Οριστικοποίηση περιοχών	<ul style="list-style-type: none">• Διαχείριση της διαδικασίας επιλογής περιοχών• Επιστημονικές μελέτες/κατάλογοι, χαρτογράφηση...
Σχεδιασμός διαχείρισης	<ul style="list-style-type: none">• Προετοιμασία σχεδίων και στρατηγικών διαχείρισης• Σύσταση φορέων διαχείρισης• Λειτουργικές δαπάνες των φορέων διαχείρισης• Συντήρηση εγκαταστάσεων για δημόσια πρόσβαση & χρήση των περιοχών, εργασίες ερμηνείας, παρατηρητήρια ...• Προσωπικό (υπάλληλοι προστασίας/έργων, ...)
Συνεχής διαχείριση	<ul style="list-style-type: none">• Διαχειριστικά μέτρα συντήρηση και βελτίωση της καλής κατάστασης διατήρησης οικοτόπων και ειδών.• Επίβλεψη και επιτήρηση.• Παροχή ενημερωτικού και διαφημιστικού υλικού.• Επιμόρφωση και εκπαίδευση.• Εγκαταστάσεις που ενθαρρύνουν τη χρήση από επισκέπτες.
Επενδυτικές δαπάνες	<ul style="list-style-type: none">• Αγορά γης, αποζημίωση και δικαιώματα ανάπτυξης• Υποδομή για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών• Υποδομή για δημόσια πρόσβαση, έργα ερμηνείας, κ.λπ.

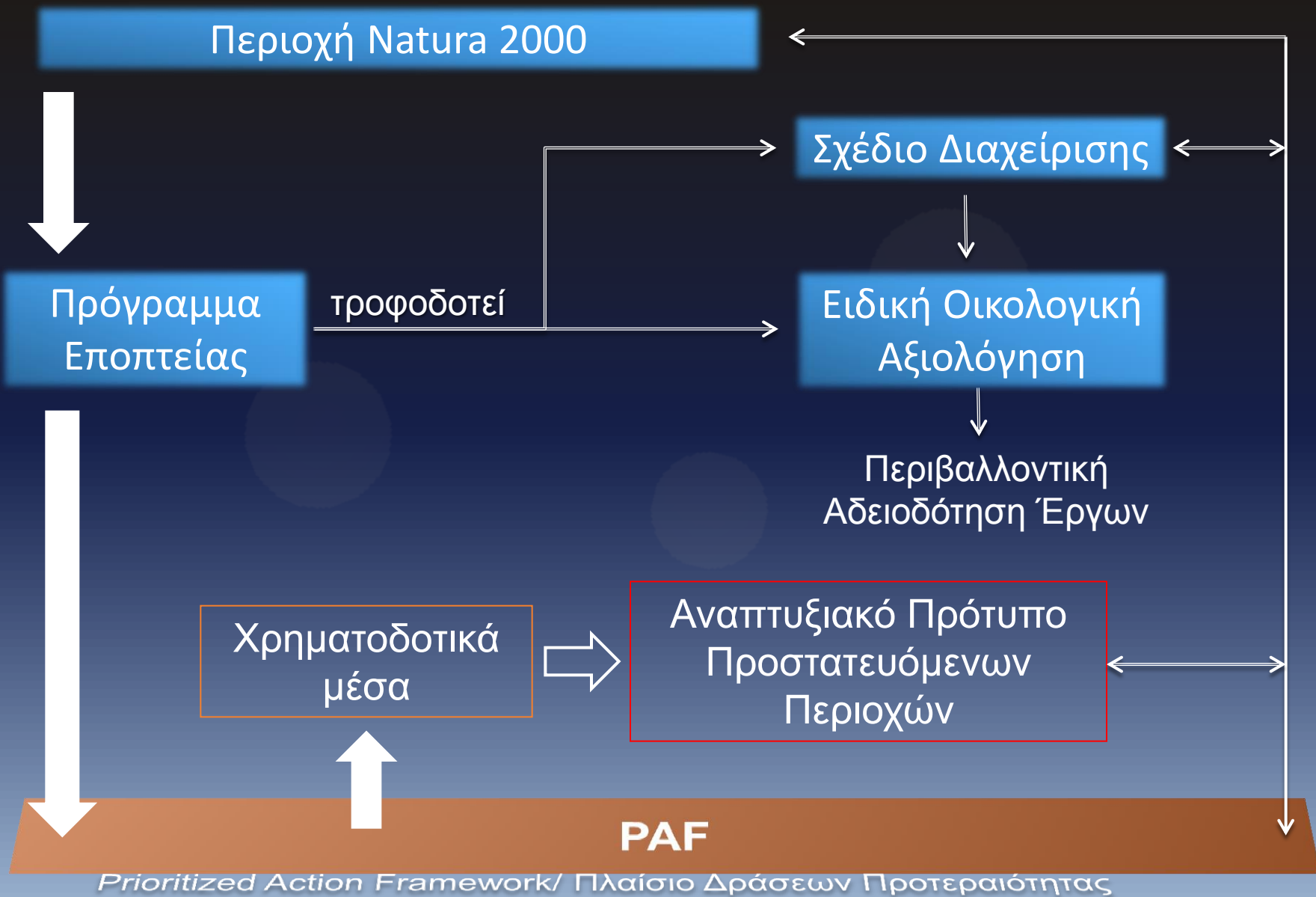
Υλοποίηση έργου – Φάση ΙΙ

Ε. Στρατηγικές προτεραιότητες διατήρησης

Γ. Μέτρα Προτεραιότητας

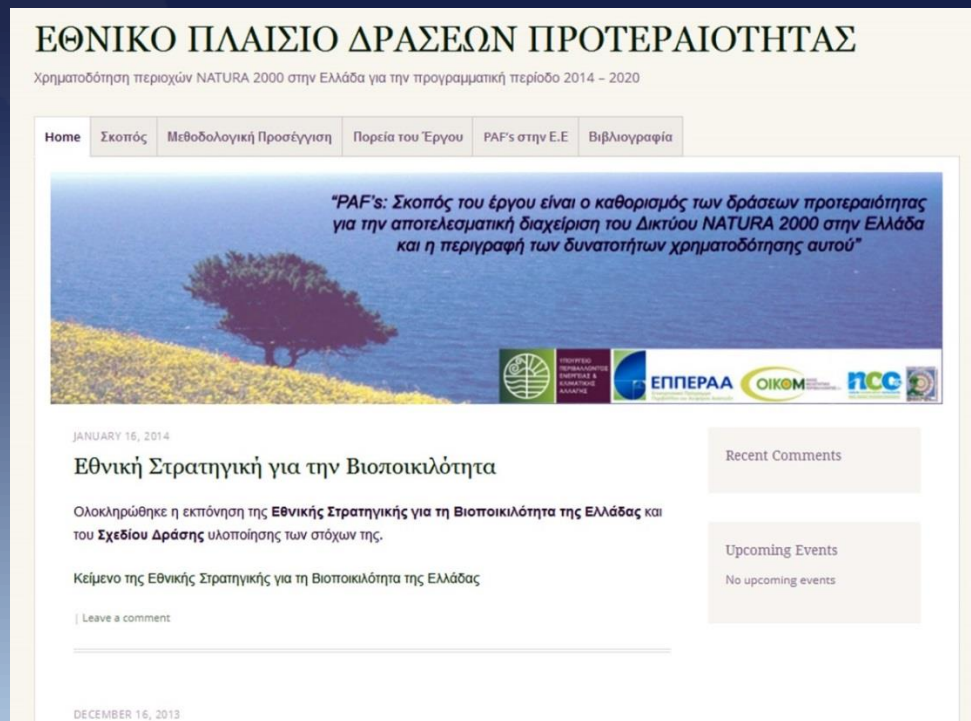
Η.
Παρακολούθηση,
αξιολόγηση και
επικαιροποίηση

- ✓ Προβλέψεις της αξιολόγησης του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/ 43 (Περίοδοι 2013/ 2014 και 2020/ 2021).
- ✓ Στο άρθρο 8 προβλέπεται ο ανά διετία απολογισμός του ΠΔΠ.
- ✓ Πρόταση ενσωμάτωσης σχετικών δεικτών αξιολόγησης για το ΠΔΠ στα επιμέρους χρηματοδοτικά μέσα.
- ✓ Εξέταση μεθοδολογίας αξιολόγησης, που θα ενσωματωθεί στα Σχέδια Διαχείρισης και τα Ετήσια Σχέδια Δράσης των Προστατευόμενων Περιοχών.
- ✓ **Κρίσιμη παράμετρος:** Προσδιορισμός του φορέα/ υπηρεσίας παρακολούθησης της υλοποίησης. Εξέταση σχετικών εργαλείων ακόμη και ως χρηματοδοτούμενο έργο της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Επικοινωνία και διαβούλευση

- Ερωτηματολόγια
- Επικοινωνίες
- Συναντήσεις
- Ημερίδα
- <http://greeknationalpafs.wordpress.com/>

Συμπληρωματικές προτάσεις

- Μεθοδολογία ιεράρχησης και ιεράρχηση έργων
- Προσδιορισμός αναλυτικών βημάτων έργων προτεραιότητας και κατάρτιση ΤΔΠΠ
- Προσδιορισμός ποσοτικοποιημένων δεικτών για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Πρόταση εξεύρεσης εθνικής συμμετοχής
- Έκθεση βιβλιογραφίας για την οικονομική αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών σε μεσογειακό επίπεδο

Η Ομάδα

Ε. ΠΑΠΠΑΣ	Συντονιστής
Σ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ	Δασικά και αγροτικά οικοσυστήματα
Α. ΔΗΜΑΛΕΞΗΣ	Διατήρηση & διαχείριση ορνιθοπανίδας
Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ	Ερμηνεία περιβάλλοντος και οικοτουρισμός
Ν. ΑΝΑΓΝΟΠΟΥΛΟΣ	Αλιεία, υδατοκαλλιέργειες και θαλάσσια στρατηγική
Α. ΒΑΡΟΤΣΟΥ	Νομικά περιβάλλοντος
Π. ΓΑΛΑΝΗ	Διατήρηση & διαχείριση ορνιθοπανίδας
Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	Διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων
Π. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ	Διατήρηση & διαχείριση χλωρίδας και τύπων οικοτόπων
Α. ΙΑΤΡΟΥ	Θέματα ποιότητας και εκτίμησης πιέσεων σε είδη και οικοτόπους
Γ. ΚΑΤΣΑΔΩΡΑΚΗΣ	Διαχείριση παράκτιων οικοσυστημάτων και υγροτόπων
Ι. ΚΑΤΣΕΛΗΣ	Διαχείριση νερών
Α. ΛΕΓΑΚΙΣ	Θέματα Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα
Π. ΛΥΜΠΕΡΑΚΗΣ	Διατήρηση & διαχείριση πανίδας
Α. ΜΑΝΤΖΑΒΕΛΑΣ	Διαχείριση δασών και αγροτικών οικοσυστημάτων
Χ. ΜΙΝΩΤΟΥ	Πρωτογενής τομέας σε προστατευόμενες περιοχές
ΜΟΝ. ΠΕΡ/ΝΤΟΣ ΤΡ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Πράσινες υποδομές και ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις
Θ. ΜΠΕΛΑΛΙΔΗΣ	Δημοσιότητα & επικοινωνία
Κ. ΜΠΙΘΑΣ	Οικονομικά περιβάλλοντος
Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ	Διαχείριση θαλάσσιων οικοσυστημάτων και θαλάσσια στρατηγική
Α. ΠΑΠΑΔΟΥΔΗ	Διαχείριση δασών και αγροτικών οικοσυστημάτων
Θ. Μ. ΤΖΑΛΗ	Διατήρηση & διαχείριση ορνιθοπανίδας
J. FRIC	Διατήρηση & διαχείριση ορνιθοπανίδας

Μερικές σκέψεις ακόμη...

Από πού
ξεκινάμε;

➤ Δύο περίοδοι σχεδιασμού: 2014-2015 και 2015-2020. Από πού ξεκινάμε?

Σύστημα
Δια-
χείρισης

➤ Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών: Φορείς Διαχείρισης ή κάτι άλλο;

Η
στελέχωση

➤ Εκπαίδευση, κατάρτιση και επικοινωνία: Ποια θα είναι τα στελέχη και τι θα κάνουν;

Θα
υλοποιηθεί;

➤ Υλοποίηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση: Δημόσια διοίκηση; Περιβαλλοντικές οργανώσεις; Ιδιώτες;

Δύο περίοδοι σχεδιασμού: 2014-2015 & 2014-2020

**Από πού
ξεκινάμε;**

Σύστημα
Δια-
χείρισης

Η
στελέχωση

Θα
υλοποιηθεί;

- ✓ Σημαντική η υλοποίηση έργων στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.
- ✓ Αποτελούν τη βάση στην οποία θα στηριχθεί ο σχεδιασμός 2014-2020.

Μερικές ανάγκες:

ή μήπως Ε.Π.Μ.;

- ✓ Σχέδια Διαχείρισης.
- ✓ Επικαιροποίηση θεσμικού πλαισίου.
- ✓ Προδιαγραφές, προτυποποίηση. Λογική.

Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών

Από πού
ξεκινάμε;

**Σύστημα
Διαχείρισης**

Η
στελέχωση

Θα
υλοποιηθεί:

Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα - Γενικός Στόχος 3:

Οργάνωση και λειτουργία Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών

3.1 Χαρακτηρισμός και αποτελεσματική διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών.

3.2 Ολοκλήρωση και θεσμική κατοχύρωση του δικτύου Natura 2000 - Διατήρηση και προστασία των περιοχών του δικτύου.

3.3 Οριοθέτηση, όπου κρίνεται απαραίτητη, και αποτελεσματική διαχείριση των οικολογικών διαδρόμων.

Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών

Από πού
ξεκινάμε;

Σύστημα Διαχείρισης

Η
στελέχωση

Θα
υλοποιηθεί;

Φορείς Διαχείρισης ή κάτι άλλο;

- ✓ Φορείς Διαχείρισης.
- ✓ Ανάθεση με ΠΔ σε δημόσιους φορείς/ υπηρεσίες.
- ✓ Σύμβαση Διαχείρισης.
- ✓ Διευθύνσεις Συντονισμού Προστατευόμενων Περιοχών.

Μερικές σκέψεις:

Έργο 2015-2020: Οργάνωση των Δ/νσεων Συντονισμού (εξοπλισμός, προσωπικό, υποστήριξη, δικτύωση).

Μέτρο 2014-2020: Εφαρμογή Συμβάσεων Διαχείρισης (ανάθεση από τις Δ/σεις Συντονισμού)

Και τα Σχέδια
Διαχείρισης;

Εκπαίδευση, κατάρτιση και επικοινωνία

Από πού
ξεκινάμε;

Σύστημα
Δια-
χείρισης

Στελέχωση

Θα
υλοποιηθεί:

Πρόκληση για τους φορείς διαχείρισης: Από μηχανισμοί διαχείρισης κοινοτικών κονδυλίων να γίνουν μηχανισμοί και δομές διαχείρισης αλλά και μηχανισμοί και δομές αναφοράς τοπικής ενδογενούς ανάπτυξης. Οι φορείς διαχείρισης ως οργανισμοί που εξελίσσονται & μαθαίνουν.

Ανάγκη: Ανθρώπινο δυναμικό με υψηλές δεξιότητες και εκπαίδευση, αλλά και πρόσβαση στα νέα δεδομένα και την πληροφορία.

Συνεχιζόμενη κατάρτιση. Σύστημα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης & υποστήριξης.
Διασύνδεση με τα Πανεπιστήμια

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Από πού
ξεκινάμε;

Σύστημα
Δια-
χείρισης

Η
στελέχωση

Υλοποίηση

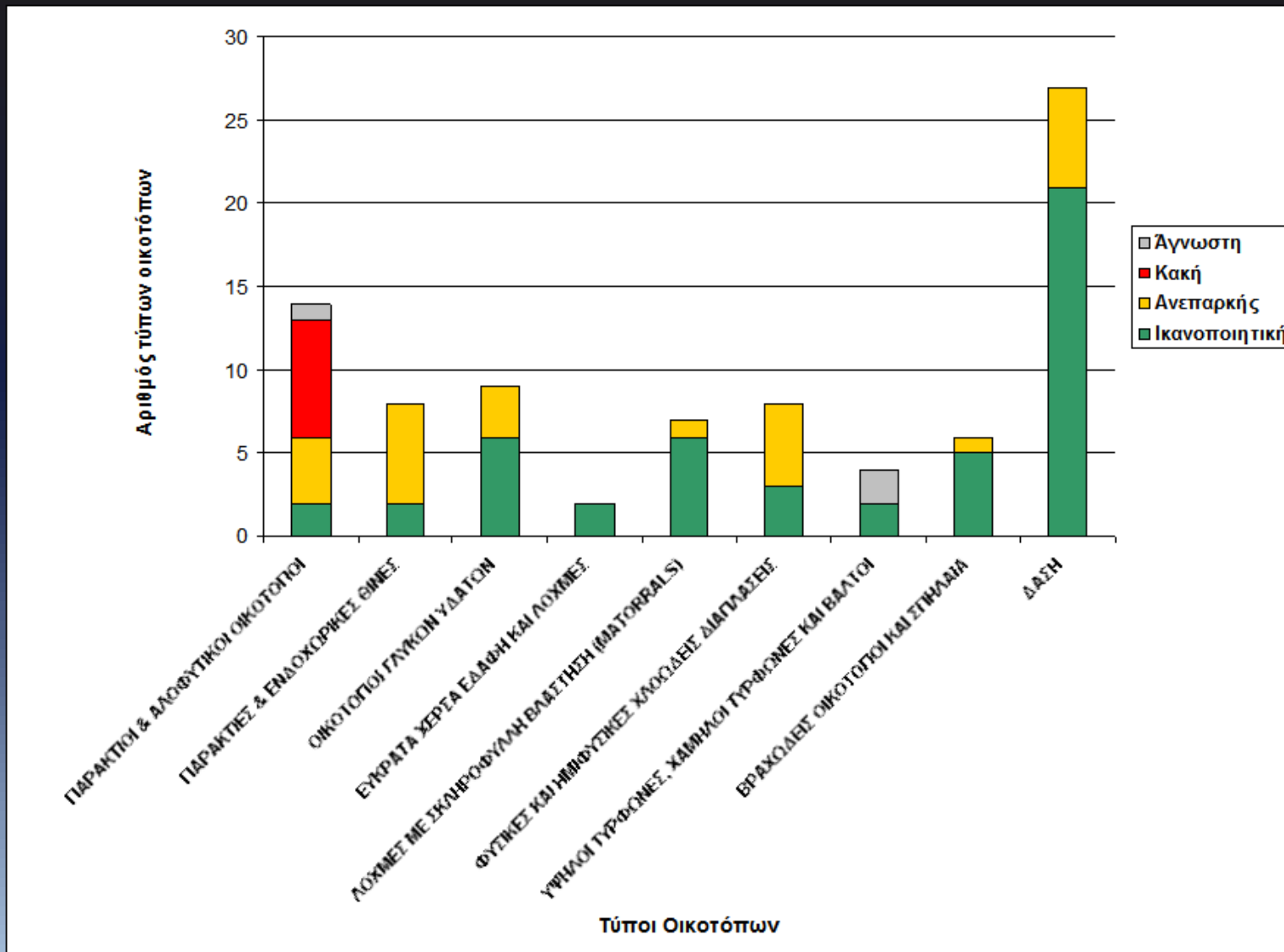
- ➔ Τμήμα (Γραφείο...) παρακολούθησης, αξιολόγησης και αναθεώρησης του Π.Δ.Π. Πού; ΥΠΕΚΑ.
 - ✓ *Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος*
 - ✓ *Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων (ΕΥΣΠΕΔ).*
 - ✓ *Συνεργασία με σύστημα διαχείρισης.*
- ➔ Σύστημα συντονισμού με τα χρηματοδοτικά μέσα.
- ➔ Δείκτες εφαρμογής.
- ➔ Σύμβουλος διαχείρισης του Π.Δ.Π. και ανά 2ετία αξιολόγηση της εφαρμογής.
- ➔ Σημαντικός ο ρόλος των ΜΚΠΟ.

Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για χρηματοδότηση στις περιοχές Natura 2000 την περίοδο 2014-2020

Prioritised Action Framework

Ευχαριστώ και
καλή συνέχεια

Κατάσταση Διατήρησης τύπων οικοτόπων (Εθνική έκθεση 2000-2006)

Τα χρηματοδοτικά μέσα

- Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).
- Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ).
- Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ).
- Το Χρηματοδοτικό Μέσο για το Περιβάλλον (LIFE+).
- Άλλες κύριες χρηματοδοτικές πηγές.
 - ❑ Εθνικοί πόροι (Πράσινο Ταμείο, Ταμείο Θήρας ...).
 - ❑ Πρόγραμμα Horizon 2020.
 - ❑ Χρηματοδοτικό Μέσο του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).
 - ❑ Άλλες χρηματοδοτήσεις ...

❑ Άλλες χρηματοδοτήσεις ...

❑ Χρηματοδοτικό Μέσο του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).